

Sabri Arpaç

✉ sabriarpacymm@gmail.com <https://twitter.com/sabriarpac>

06 Eylül 2018

Döviz mevduatına yüksek vergi ile döviz krizi çözülür mü?

Ülkemizin içinde bulunduğu döviz krizine vergi müdahalesi de geldi. Bir taraftan geçici de olsa vergi artışı, diğer yandan Maliye tarafından izlenme düzenlemesi manidar bulundu. Piyasalara döviz girişini özendirme yerine getirilen önlemler ile piyasalara döviz girişi zorlaştırılmaktadır.

Sözü edilen düzenlemelerin biri; 31 Ağustos tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı’nın 53 sayılı Kararnamesi ile TL ve döviz mevduat gelirine 3 ay için uygulanacak vergi oranları düzenlemesi diğeri ise; 52 sayılı Kararname ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar’a ek madde eklenmek suretiyle vergi dairesi başkanlıkları ve vergi dairesi müdürlüklerinin de Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki mevzuat ile ilgili olarak görevleri yerine getirme yükümlülüğü getirilmesi.

TÜRK LİRASI MEVDUATININ VERGİSİ İNDİRİLDİ

Kararnameye göre; Türk Lirası mevduat hesabındaki faizden alınan vergi oranı düşürülürken, döviz mevduatının faizinden alınan vergi oranı ise artırıldı. TL’nin 1 yıldan uzun vadeli gelirinden alınan vergi sıfırlanırken, döviz mevduatından elde edilen faiz geliri vergisi oranı ise artırılmaktadır. Bu düzenlemenin Türk Lirası tasarrufunu teşvik amaçlı alındığı belirtilmektedir.

Düzenleme ile, Türk Lirası mevduatının vadesiz ve 6 aya kadar olan vadelerde yüzde 15 olan stopaj oranı yüzde 5’e, 1 yıla kadar vadeli mevduatı oranı yüzde 12’den yüzde 3’e, 1 yıldan uzun vadeli Türk Lirası mevduat hesabında ise yüzde 10 olan vergi oranı yüzde 0’a indirilmektedir.

Ahmet Ergen'in 31/08/2018 tarihli ntv.com.tr de ki yazısında; "Bankalarda bulunan toplam mevduat 1.989 milyar TL'dir. Bunun 1.020 milyarı TL'si yani yüzde 51.3'ü TL'dir. 969 milyar TL'si yani yüzde 48.7'si ise döviz mevduatı olduğu" tespitini yapmaktadır.

Yani Bankalardaki toplam mevduatın yarısına yakınının döviz cinsindedir. Döviz gereksinim duyduğumuz bu dönemde "döviz cezalandırıyoruz" algısının yararımıza olmadığı açıktır.

BORÇ ÖDEMEK VE İTHALAT İÇİN DÖVİZİ NERDEN BULACAKSINIZ?

Cumhurbaşkanı Kararnamesine göre; vadesiz ya da 6 aya kadar vadeli döviz hesabı faizinden alınan yüzde 18 gelir stopaj vergisi oranı yüzde 20'ye yükseltilmektedir. 1 yıldan uzun vadeli döviz hesaplarından alınan yüzde 13'lük stopaj gelir vergisi oranı ise değiştirilmemektedir.

Günlük tüketim mallarından tutun da enerjiden, imalatta kullandığımız ham ve ara mallarına kadar her şeyi ithal ediyoruz. Yaygın tabirle havyardan samana kadar her şeyi ithal ediyoruz.

Dış borcumuz 500 milyar dolara dayanmış. Bir yıl içinde 280 milyar dolar borç ödeyeceğimizi yetkililer açıklıyor. Yani kısa vadeli borcumuz çok. Borç ödemesi ve ithalat için döviz gerekiyor.

Bu durumda döviz mevduatını özendirip, döviz girişini kolaylaştıracağımız yerde, vergisini artırmak suretiyle, piyasaya döviz girişini daha da zorlaştırmak ne kadar gerçekçi!

Neyse ki Kararname ile sürenin 3 ay ile sınırlı tutulması, bankalardaki uygulama farklılıkları, daha önce başlayan vadelere nasıl uygulanacağı gibi belirsizlikler nedenleriyle bu karar çok etkili olmayacaktır. Ancak yaratacağı kısa süreli olumsuz etki bile ekonomiyi olumsuz etkileyecektir.

DIŞ GÜÇLER ÖRTÜSÜ

Dış güçler her zaman vardır ve daima da olacaktır. Biz de bunu hep bileceğiz ve ekonomimizi ona göre yöneteceğiz. Ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlarımızın üstünü "dış güçler" örtüsü ile örtüp kurtulmayacağız.

Üretimi, yatırımı önlemeyen, İsrar ve yolsuzluklarla halktan bezginlik yaratan, beton ekonomisi ile ülke kaynaklarını optimum kullanmayan iktidar Ülke'yi bir ekonomik krize sürüklemiştir. Palyatif kararlar ve Kararnamelerle içinden bulunulan ekonomik kriz önlenemez. Daha akılcı, etkili ve güven yaratıcı önlemler alarak bu kriz aşılmalıdır.

Döviz mevduatı gelir stopaj vergisinin yükseltilmesi ile ilgili olarak; maliyeci, önceki dönem Hazine Müsteşarı ve aynı zamanda bir bilim adamı olan ünlü ekonomist Mahfi Eğilmez sosyal medya hesabında; “Bu tür önlemlerle bir yere varamayız. Buradan kazandığımızı bütçe açığı olarak veririz” ifadelerine yer verdi. Eğilmez Üstat, “Stopaj indirimi sonrasında bankalar mevduat faizlerini düşürüyor. Dolayısıyla bu indirim aslında mevduat sahibinin değil bankaların işine” yaradığını belirtiyor.

Gelinen bu noktada halka; ‘biz dış güçleri cezalandırıyoruz TL’nin vergisini azalttık, doların vergisini yükselttik” kandırmacası ile içeriye yönelik bir gaz alma algısı yaratılmakla ekonomik krizden kurtulmak mümkün değildir. Yoksa Ekonominin, e’sinden anlamayan biri bile bu aşamada dövizin vergisini artırmanın bir yarar sağlamayacağı açıktır.

Yolları, köprüleri, havaalanlarını ve bütün kamu ihalelerini dövizle yapacaksınız. Ekonomiyi dolar izasyon hastalığına yakalatacaksınız, sonra da; “dış güçler bizi batırıyor” diye feryat edeceksiniz. Buna kimse inanmaz.

Halka; “yastık altındaki dövizinizi, altınınızı getirin” diyeceğinize dövizle ihale verdiğiniz yandaş müteahhitlerin dövizlerini bozdurtun. Dövizle geçilen yolların, köprülerin ücretlerini TL’ye çevirtin.

Biz her zaman dolarize edilmiş ekonominin Ülkeye yarar getirmeyeceğini söylüyoruz. Kimse bu yazımızda döviz lobisini desteklediği anlamını çıkarmasın. Dövizle çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde döviz girişini zorlaştıracak kararların yararsızlığını anlatmaya çalışıyoruz.

DÖVİZ YATIRIMCISI VERGİ SİLAHI İLE Mİ VURULACAK?

Yazımızın başında da belirtildiği üzere; 32 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'a ek madde eklenmesi ile, Hazine’ye ait olan yetki Maliye’ye de verilmek suretiyle; elinde döviz bulunduranlar vergi sopası ile tehdit edilmek istenmektedir. Bir anlamda halen vergi ve ekonomi mevzuatımızdan olmayan “nerden buldun?” fiili bir mevzuat uygulaması piyasaları daha da ürkütecektir.

AB ile yeniden görüşmelere başlandığı bir dönemde Cumhurbaşkanlığı’nın bu iki şaşırtıcı kararlarını piyasa ekonomisi ilkeleri ile bağdaştırmak mümkün mü? Elbette değil.